

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΒΥΦΦ116	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΟΛΑ
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Υμνογραφία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διαλέξεις		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΚΑΝΕΝΑ		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΕΛΛΗΝΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://elearn.uoc.gr/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να:

αναγνωρίζουν τα βασικά είδη της βυζαντινής υμνογραφίας (κοντάκιο, κανόνας κ. ά.),

περιγράφουν την ιστορική και λειτουργική εξέλιξη των ύμνων,

αναλύουν τη δομή, τη μετρική και τα υφολογικά γνωρίσματα των ύμνων,

κατανοούν τον ρόλο της υμνογραφίας στη λατρευτική και πνευματική ζωή του Βυζαντίου.

ερμηνεύουν και να μεταφράζουν επιλεγμένα κείμενα σημαντικών υμνογράφων (π.χ. Ρωμανού Μελωδού, Ανδρέα Κρήτης, Κοσμά Μελωδού, Ιωάννη Δαμασκηνού κ. ά.).

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

Αυτόνομη εργασία και ομαδική συνεργασία

Κριτική σκέψη και ανάλυση πηγών

Ικανότητα έρευνας σε φιλολογικό, ιστορικό, θεολογικό πλαίσιο

Σεβασμός στην πολιτισμική παράδοση

Ανάπτυξη δεξιοτήτων λόγου και γραφής

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Γενική εισαγωγή στη βυζαντινή ποίηση: θύραθεν και θρησκευτική.
- Το κοντάκιο ως προγενέστερο είδος και η μετάβαση στον κανόνα.
- Βασικές έννοιες και όροι: ειρμός, ωδή, τροπάριο, ακροστιχίδα.
- Ιστορικό πλαίσιο: από τον 6ο έως τον 15ο αιώνα.
- Κεντρικοί υμνογράφοι:
 - ο Ρωμανός ο Μελωδός
 - Ανδρέας Κρήτης
 - Κοσμάς ο Μελωδός
 - Ιωάννης ο Δαμασκηνός
 - Θεόδωρος Στουδίτης
- Ενδεικτική ανάλυση ύμνων: κοντάκια, εορταστικοί κανόνες, ύμνοι δεσποτικοί, Θεομητορικοί, λειτουργική χρήση.
- Υποδοχή και μεταγενέστερη παράδοση.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Στην τάξη	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	• Διδακτικό Υλικό (αρχεία, διαφάνειες, παρουσιάσεις, μελέτες) και επικοινωνία μέσω διαδικτυακής πλατφόρμας • Επικοινωνία μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη και προετοιμασία για τις εξετάσεις	83
	Τελική γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο Μαθήματος	125

με τις αρχές του ECTS	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύνοψης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Τρίωρη γραπτή εξέταση που θα άπτεται ζητημάτων σε σχέση με α) τη μετάφραση και ερμηνεία βυζαντινών υμνογραφικών κειμένων, β) την εξέλιξη της βυζαντινής υμνογραφίας σε σχέση με τον βυζαντινό πολιτισμό, γ) την ειδολογική αναγνώριση των ύμνων και δ) τη γνώση και χρήση εργαλείων και μεθοδολογίας της έρευνας.

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Δετοράκης, Θ., *Βυζαντινή Υμνογραφία*. Ηράκλειο, 1997.

Ζερβουδάκη, Α., *Βυζαντινή Υμνογραφία. Θεωρία και ανθολόγιο κειμένων*. Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, 2024.

Κορακίδης, Α. Σ., *Λεξικό Βυζαντινής Υμνογραφίας*. Αθήνα, 2006.

Μητσάκης, Κ., *Βυζαντινή Υμνογραφία από την εποχή της Καινής Διαθήκης έως την Εικονομαχία*. Αθήνα, 1986².

Παΐδας, Κ., *Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ποίηση*. Αθήνα, 2006.

Τωμαδάκης, Ν. Β., *Ἡ Βυζαντινὴ Ὑμνογραφία καὶ Ποίησις ἤτοι Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Βυζαντινὴν Φιλολογίαν*, τ. Β΄. Θεσσαλονίκη, 1993³.

Τρεμπέλας, Π., *Ἐκλογή ἐλληνικῆς ὀρθοδόξου ὑμνογραφίας*. Αθήνα, 2007⁴.

Φύλιας, Γ. Ν., *Εισαγωγή στην Ιστορία και Θεολογία των Εκκλησιαστικών Ὑμνων*. Αθήνα, 2019.

Wellesz, E. *A History of Byzantine Music and Hymnography*, Οξφόρδη, 1961².

--